

עלון כפר רפאל

קיץ 2005

השלמת המבנים התאפשרה לא מעט בזכות תרומה נכבדה מקרן היסוד בהולנד, שאיתה יש לנו קשר "עתיק יומין" דרך משפחת אשר.

עדיין לא סיימנו לרהט את המבנים ולגנן סביבם, אך "קרן רות מוסימף" הציעה לנו את עזרתה במימון תכנון הגינות. לגבי היתר – פנינו לעזרת חברה עסקית בארץ ואנו מקווים שבקשתנו תיענה בחיוב (ולו אך במקצת...).

פרוייקט נוסף שקיבל את ברכת הדרך הוא שיפוץ והרחבה של בית המגורים מס' 2 (משפחות דור ודביר). לאחר 25 שנות שימוש אינטנסיבי בו, אנו מבקשים לשפץ אותו שיפוץ יסודי, לשפר את איכותו ככל שאפשר ולהוסיף בקומה שניה 4 יחידות מגורים לצוות המתנדבים.

השיפוץ ידרוש מאתנו לפנות לגמרי את הבית וכל עוד הדירות החדשות לא התמלאו במשפחות, יש לנו אפשרות להיערך בתוך הכפר (אם כי ב"לוגיסטיקה" מורכבת ואלתור פתרונות זמניים), באופן שלכל אחד יהיה מקום לגור ולסעוד.

כשהתחלנו לתכנן את השיפוץ, קווינו מאד (ואנחנו עדיין מקווים) לקבל עזרה מהמוסד לביטוח לאומי, אלא שבשנים האחרונות התקציבים שהמוסד הנ"ל מעמיד לצרכים כשלנו, הלכו ופחתו וספק אם יהיה לאל יד לעזור לנו. אך גם אם נקבל עזרה, היא לא תעלה על 80% מעלות השיפוצים בלבד (ללא התוספות) ומבחינתם

שלום לכם!

כפף שנה אנו משהלים להוציא לאור את עלון כפר רפאל וכך לשלף אתכם ולו במקצת מה שצא עלינו השנה האלה. קריאה מהנה!

כל חברי הכפר

בניה בכפר רפאל

חודש יוני 2005 נפתח בשני אירועים כמעט בו זמניים, שטומנים בחובם סיכוי להמשך צמיחתו ופעילותו של כפר רפאל: ב-1.6 העירייה אישרה עקרונית ליוזמה החינוכית "נטע ארז" לפתוח כיתה א' של בית ספר אנתרופוסופי בשטח סמוך לכפר וב-2.6 קיבלנו לידינו את מפתחות 6 יחידות הדיור החדשות.

אנו מקווים שהאפשרות לקלוט משפחות חדשות, שפתחו לנו המגורים החדשים והסיכוי שנוכל להציע "חינוך ולדורף" לילדיהן, ימשכו אלינו תושבים, שירעננו את השורות.

מדובר רק באותם חלקים בבניין שמשרתים ישירות את החוסים. משמעות הדבר היא, שיהיה עלינו לממן בכוחות עצמנו את שיפוץ מגורי הצוות (משפחות), מגורי המתנדבים ובניית המגורים בקומה השנייה.

גם בנושא זה פנינו לקרן ישראלית ואנו תקווה שנקבל מהם סיוע. בלי סיוע כזה ימשיכו להדלדל הרזרבות שלנו, שהתדלדלו כבר עם בניית יחידות המגורים החדשות. (הרזרבות חיוניות לנו לשעות חירום, כשיש עיכובים בהעברת התשלומים השוטפים ממשרד הרווחה, למימון של מבנים וציוד שמתבלים ולהשלמת פרויקטים, שבדרך כלל התמיכה מבחוץ שאנו מקבלים בשבילם היא תמיכה חלקית בלבד).

אנו מקווים שבסוף שנת 2006 נוכל לשמוח יחד אתכם על השלמת המהלכים המורכבים שעומדים לפנינו וזנכה לקלוט משפחות חדשות, שיבטיחו את המשך צמיחתו ופעילותו של הכפר.

צבי מדד

אגדת החמורון

בדרך כלל חיי היומיום תובעים מאתנו הרבה דברים שקשורים למילוי דרישות הקיום. לעיתים אנו חשים שאנו כורעים תחת נטל המשא, ומרגישים כמו 'חמורי עבודה'. לאיזון היומיום אפשר לפנות אל האמנות. מי שהעיסוק האמנותי אינו זר לו יודע, כי באמצעותו אנו מתרוממים אל מעבר לשגרת החולין. האמנות נותנת לחיינו משמעות, היא מאפשרת לנו להיכנס אל נפשנו ומקרבה ליצור יש מאין.

לצד שגרת החיים בכפר רפאל, אנו מנסים לתת מענה לצורך האנושי הזה בפעילות אמנותית, בלימוד משותף ובפעילויות הערב השונות, שאנו עושים מדי יום לחברים וכן בחגים.

בשנה זו אחת מפעילויות הערב עם החברים הייתה עיצוב הדיבור. בפעילות זו עבדנו עם סיפור 'החמורון', מאגדות האחים גרים.

סיפור המעשה מתחיל בלידת החמורון למלך ומלכה, שחיכו שנים רבות לילד. האם נחרדת בראותה את דמות החמור אשר לילדה. לבסוף היא נעתרת להפצרות בעלה המלך, והם מגדלים אותו בארמון. החמורון, שהלך וגדל, אהב מעל לכל את המוסיקה. הוא למד בשקדנות ובחריצות את רזי הנגינה בלירה, עד שהיה מוכשר לכך ממש כמו מורהו. יום אחד הבחין בדמות החמור אשר לו, שהשתקפה במימי באר אחת. הוא התעצב מאד והחליט לצאת לדרכו. החמורון המנגן בא לממלכה ששלט בה מלך זקן, ולו בת אחת ויחידה. המלך אהב מאד את החמורון וכדי לשכנע אותו להישאר בארמונו, הציע לו את בתו לאישה. בליל הכלולות, כשהיו לבד בחדרם, החמורון השיל מעליו את עורו ונגלה לנסיכה כבן אצילים יפה תואר. המלך, שלא הבין כיצד יכולה בתו לשמוח בגורל שנפל בחלקה, עקב בליל המחרת אחרי החמורון, וכשגילה את סודו, שרף את עור החמור. בבוקר התייצב לפני העלם, הפציר בו להישאר ואף העניק לו את חצי הממלכה. לא קשה לנחש את סוף הסיפור, ואין ספק כי הנסיך והנסיכה חיים באושר ובעושר עד עצם היום הזה.

אחרי שלמדנו להכיר את הסיפור, התחלנו לעבוד בדקלום על טקסט קצר הקשור אליו. עם הזמן עלה הרעיון להציג את האגדה במופע צלליות-צבעוניות. הרעיון קרם עור וגידים, כמה עובדים (נועה, מרים, קרן, מאשה ורם) הצטרפו ושיחקו את דמויות האגדה תוך כדי סיפורה, כשצלליהם מוקרנים על מסך. ירדנה הדריכה תזמורת לירות קטנה (כריסטיין, לימור וארנון) ועדי הצטרפה בשירה למוסיקה, שנכתבה במיוחד לאגדה זו בידי אדמונד פראכט, מראשוני המחנכים המרפאים בזוננהוף שבשווייץ. בסופו של התהליך העלינו את המופע פעמיים. השתתפו בו זה לצד זה חברים, מתנדבים והורי בתים.

עצם העיסוק בסיפור, אפשר לנו לקשור את עצמנו עם ישותו של החמורון. החמורון שלנו הוא טיפוס חרוץ,

חדשות ממרפאת הכפר

בשנה האחרונה חל חילוף בצוות המרפאה בכפר: ד"ר מוחמד מוראד סיים את עבודתו ביולי 2004, לאחר כחמש שנים בהן דאג לקידום שירותי המרפאה לרווחת החברים. לקראת סיום עבודתו, בעקבות עבודה נמרצת מול רשויות קופ"ח, עלה בידו להביא למחשוב המרפאה כחלק מהמערכת הכוללת של הקופה. המחשוב קיים בפועל מתחילת שנה זו. הכנסת המחשב משפרת ומייעלת ביותר את עבודת הצוות הרפואי ומגוונת את השרות הניתן לאוכלוסיית הכפר. על כך ועל כל שנות עבודתו המסורה עמנו, תודתנו נתונה לד"ר מוראד. אנו מאחלים לו כל טוב בהמשך, ומשתדלים לשמור על קשר עמו. את ד"ר מוראד החליף ד"ר בוריס פונצ'יק שממשיך בטיפול המסור, ואנו נהנים משיתוף פעולה מוצלח עמו.

בחודש מאי סיימה את עבודתה עמנו גם ריקה אברמוביץ, שהייתה אחות הכפר במשך עשר שנים. ריקה פרשה לגמלאות, וגם לה אנו מודים על עבודה מסורה ומקצועית לאורך זמן, שעשתה אותה לבת-בית בכפר ואת כולנו לקשורים עמה בקשרי עבודה וידידות. את ריקה מחליפה חנה קסם, ששימשה אחות מחליפה בשנתיים האחרונות וכבר מכירה אותנו היטב. גם עמה אנחנו שמחים לשתף פעולה.

אנו מאחלים לד"ר פונצ'יק ולחנה המשך עבודה פורייה! במערכת הטיפול הרפואי יש לכלול גם את ד"ר אבישי גרשוני, רופא אנתרופוסוף מהרדוף, שמגיע אחת לחודשיים ומוסיף פן נוסף לתחום הטיפול הרפואי בתושבי הכפר.

בנוסף לאלה, מאז ספטמבר עובד בכפר (חלקית) באוריתמיה מרפאת (תרפיה) שאול דביר – אחרי לימודים ועבודה בחו"ל. תרפיות נוספות שממשיכות הן: תרפיה בציור (עם כריסטיין טלקר, סוולטנה ומיכל יואל), פיזיותרפיה למספר חברים ומסג' ריתמי עם אנטיה דור. נאחל לכולנו שנה שקטה ובריאה ועבודה על מי מנוחות.

חנה בן-שלום

שקדן, לפעמים גם עקשן ולמוד סבל. כאשר כל זה מתועל לתחום אמנות המוסיקה, הוא כובש לבבות. הוא עוטה מסכה (בלטינית = פרסונה) מגוחכת – מסכה של החולשות, של חוסר השלמות ושל כל אותן תכונות שעלינו לעבד ולעזן – אך בגרעין ישותו הוא יפה תואר, בעל נפש אמן. בזכות מאמציו הגדולים הוא בא לידי שלמות, דבר שמתבטא בהתאחדותו עם בת זוגו הנסיכה. אולי כל אחד מאתנו (ומבחינה מסוימת, אולי באופן בולט יותר חיצונית, החברים) הוא מין חמורון כזה: עוטה את מסכת הפרסונליות, אך בלב פנימה, באינדיבידואליות – כל אחד ואחד הוא זך, טהור ושלים.

תפסת מרובה, לא תפסת.

בחודש מאי האחרון הופיע על מסכי הטלוויזיה מספר פעמים הסרט התינודי "בלב המדבר הירוק". היה זה ערוץ 8 שרכש אותו, לאחר שבמשך חדשים רבים היוצר לא הצליח למכרו. צילומו ועריכתו של הסרט נמשכו זמן רב והושקעו בהם עבודה רצינית וכשרון מצד במאי הסרטים יצחק לרנר ואנשי צוותו. יכולתו הגבוהה של לרנר הוכחה בסרטים קודמים שלו וגם בעבודה עמנו. במהלך העבודה יכולנו להתרשם מרמתו המקצועית, מהניסיון הרגיש והכן להיכנס ל"עובי הקורה" כדי להבין את רוח הדברים, שביטויים החיצוני הוא מה שנגלה לעיני המבקר המסייר בכפר וממאמציו להבין מה מניע את האנשים להתמסר לאורך זמן לצורת חיים ייחודית זו.

מ-50 שעות צילום, כולל ראיונות ארוכים, היה צורך לנפות את המוץ ולהותיר סרט באורך של כ-60 דקות. קשה לטפוט את התוצאה, זו שאלה של טעם. אלינו הגיעו התרשמיות שונות וסותרות מהסרט. אפשר להניח שבתוך אותן 50 שעות מצולמות מסתתר לפחות סרט טוב אחד (אם לא כמה), שיכול היה לשקף את המציאות המורכבת של הכפר בצורה שונה. יתכן והבמאי ניסה להיענות לשתי דרישות סותרות: מחד ציפיית הערוצים להציג סיפור "טוב" עם דרמה ומאידך להיות נאמן למציאות הכפר, כפי שהיא משתקפת בהיבט היוזואלי ובראיונות עם אנשי הכפר.

סיפור דרמטי לא היה ובמקומו הוצגו לצופה מספר קטעי דרמה, ביניהם כאלה שאינם מאפיינים את חיי הכפר והאווירה בו, שיצרו רושם מוטעה כאילו הם עיקר. גם הנאמנות למציאות ולרוח הדברים נמצאה לוקה בחסר, מאחר וברוב קטעי הרעיונות נשמעו משפטים או חלקי משפטים ללא הקשרם ועל כן הציגו בליל של קטעי רעיונות, חלקם סתמיים וחסרי פשר. התמונות אמנם מדברות בעד עצמן, אך הפוטנציאל לא מוצה והזדמנות מיוחדת הוחמצה, שכן זו אמורה הייתה להיות, בין השאר, התשובה לטענת רבים שאיננו יוצאים לתקשורת.

שתי ציפיות שהיו לנו והכריעו את הכף לזכות היענותנו לפנייתו של איציק להפיק סרט על הכפר, נתבדו עד כה. קיוונו לקבל פניות של הורים, לקליטת חברים נוספים (עדיין יש מקומות פנויים) ושל מתנדבים ישראלים. אמנם הגיעו אלינו הדים אוהדים ונלהבים, מהולים בהשתתפות בצער על "אווירת הנכאים של מקום מופלא הצופה את קצו הקרוב", אך הורים קיבלו רושם מוטעה שהמקום מתאים רק לחברים הסובלים מפגור קשה ואילו "זרם" המתנדבים הסתכם עד כה בשתי פניות נלהבות שקולן כבר נדם.

חשוב לציין שאווירה מסוימת שאפיינה את תקופת הצילום, והיא גם מעין מוטיב מוביל לאורך הסרט כולו, כבר אינה אקטואלית. אמנם אין ערובה להמשכיותו הנצחית של כפר רפאל (לדאבונו שמנו איננו "ירושלים" או "חברון") ובכל זאת אווירת ה"משבר" לכאורה שנבעה מהפסקת זרם המתנדבים מגרמניה, היא כיום נחלת העבר, מאחר ומצאנו את הדרך אל מתנדבים ישראלים

ניצן שפילמן

מי החיים

התבקשתי לכתוב מבפנים. בתור אחת שהשתתפה בהצגת תאטרון הבובות של האגדה "מי החיים", התבקשתי לכתוב "מבפנים" על ההצגה.

ומכיוון שזאת אני, אכתוב על הבפנים שלי: אתחיל ב-למה. למה בכלל השתתפתי בהצגה?

התשובה די קצרה, והיא כרוחה בניסויי פשוט: עברו לידי ושלחו כבדרך אגב אל אוויר העולם את המילה תאטרון/הצגה/שחקן ואני הולכת אחריכם. וכך מצאתי את עצמי חלק גם מההצגה הזאת.

אמשיך אל התהליך עצמו של בניית ההצגה. ובכן: נערכו חזרות, למדנו בע"פ תפקידים, הותאמו קולות לדמויות, נוספו עוד ועוד פרטי תפאורה, היו מספר ערבים לכפר יחד עם צבי מדר על האגדה עצמה וערב עם צבי דביר על "מיים". לחזרות פועל נוספו גם אורות, מסך ההצגה שופץ והתייפה, ולבסוף נשזרה מוסיקה קסומה. מחברים הכל ביחד ו... ? טוב, זה עוד לא מרגיש ממש מבפנים.

אנסה מהסוף: הבובות פרוסות על הבמה מאחורי הקלעים, אורות אדומים זהובים מאירים, מנגינה מופלאה מנגנת את קטע הסיום. לאט מתעוררות שוב המחשבות. כמו יקיצה מחלום, חלום טוב שמסכמים במהירות את כולו ומתאמצים לזכור עוד ועוד פרטים ממנו: חום נהדר שיש בשילוב כלל היחסים שנרקמו, היחסים שלי עם הבובה, הבוב לרעותו הבובה, היחסים בין השחקנים, היחסים עם הקולות והמוסיקה. הקשר המוזר שיש בינינו לבין הקהל, שאף על פי שכמעט ודמם כל ההצגה ואנחנו לא יכולנו כלל להבחין בו עין בעין, הייתה זו הצגה. לא חזרה, הצגה. את נוכחות הקהל אפשר היה לחוש בכל נשימה.

התבקשתי לכתוב מבפנים, ולא סתם כתבתי על ההתחלה והסוף, כי הם קצת יותר שלי. על התהליך עצמו כתבתי כרשימה כרונולוגית של פעולות שנעשו יחד, אלה עובדות שאפשר ליחס לעוד כל מיני מחזות שהועלו. אבל כדי לתת משמעות לרשימת המעשים המיוחדים האלה כנראה נדרש משהו אחר.

טוב, לרשימה הזאת אפשר להוסיף ולמנות בכבוד רב את כריסטיין, ארנון, חנוך, צבי וירדנה מדר, צבי דביר, מייסה, מרים, מעיין, מאור, קרן ואודליה ובטח עוד אנשים שאפשר להוסיף, למנות ולחשב.

אבל את המשמעות הפנימית של "מי החיים" יש כנראה במי החיים החלומיים שהיה ויש לי העונג להיות חלק מהם.

במסגרת שנת שירות קדם צבאית או שירות לאומי. האיום שמא לא תבאנה משפחות צעירות בבוא העת להחליף את המשפחות המתבגרות אמנם עלול להתממש, אך עד כה במהלך השנים מאז צולם הסרט עזבו אותנו שתי משפחות (שילי ולוי) ואת מקומן ממלאות במסירות רבה שתי משפחות צעירות (יואל וקורנפלד). בקיצור, כברוב המקרים, הספר טוב מהסרט.

צבי זביד

מרדכי סרוסי ז"ל

(קריאה בכפר רפאל בערב לרגל 30 יום לפטירתו)

מרדכי נולד בבאר שבע בל"ו באלול תשכ"ב, 25 בספטמבר 1962, כילד הרביעי והאחרון לאמו אסתר תבל"א, וכילד השביעי לאביו חוואתו ז"ל, אלמן שנישא בשנית. הוריו, אחיותיו שושנה ותקוה ואחיו דוד שמחו בתינוק העדין ויפה העיניים שהצטרף למשפחתם, וטיפלו במסירות ובאהבה במחלות דרכי הנשימה התכופות, שמהן סבל בינקותו ובשלהן נזקק לאשפוזים רבים בבית החולים הסמוך למעונם.

למרות רגישותו הרבה התינוק מרדכי התפתח יפה עד אשר, בטרם מלאה לו שנה, חלה במחלת חום גבוה והתכווצויות. המחלה אובחנה באיחור כדלקת קרום המוח. לאחר החלמתו, חל עיכוב בהתפתחותו, שמאז התנהלה באופן איטי וחלקי. עם זאת הפעוט הוקף תמיד בחום ובאהבה ללא גבול של המשפחה, הידידים והשכנים, שכולם הכירוהו, נשבו בקסמו ודאגו לשלומו ולרווחתו בכל עת.

בגיל שש החל מרדכי שוהה במשך היום בביתה של מטפלת בשיכון דרום, אם לחייל. היא טיפלה בילד במסירות והשכיבה אותו במיטתו של בנה. בגיל שבע, לאחר שהמשפחה סירבה להכניסו לכל המוסדות אליהם הופנתה בשל איכות הטיפול הירודה בהם, נפתח מוסד חדש ושונה בעיר העתיקה בבאר שבע: בית אליהו, בניהולה של גב' רות מוסימן משוויץ. מרדכי היה הילד השלישי שהתקבל במעון זה! יחסי אמון, הערכה וחיבה הדדיים נרקמו מיד בין משפחתו של מרדכי לבין כל צוות בית אליהו. כך כבר אז אפשר היה לחוות את תכונתו הייחודית, שנמשכה כל חייו, לחבר את כל האנשים הקשורים עמו בעבותות נאמנים של אהבה. בהיותו ילד 'מלאכי', רגיש במיוחד ובעל קשיים רבים, הצטרף למרות גילו אל הכיתה השניה של בית אליהו. התבגרותו והתחזקותו הפיסית בגיל הנעורים, הגם שטמנה בחובה

קשיים מסוג חדש, אפשרה לו לפתח את מעורבותו הפעילה בחיים החברתיים המעשיים, להשתתף בפעילות מלאכת יד ועבודות הבית ולטפל בעצמו ובסביבתו הקרובה במידה רבה של עצמאות, כיאה לאדם על סף הבגרות.

בסתיו 1985 הצטרף מרדכי עם חברי כיתתו לכפר רפאל, ויחד עם מדלן סבג ומשפחת בן שלום, שמנתה אז ארבע נפשות, ייסד את הבית החמישי בכפר. שוב, הילד השביעי, בן הזקונים הרגיש ועדין הנפש, פורץ דרך וקושר סביבו אנשים להתחלה חדשה! המעבר – מסביבת התחנכות מקיפה, אינטנסיבית ומגוננת, תחת כנפיה הרחבות והאמונות של רות מוסימן, אל חיים עצמאיים יותר, כשותף בוגר ואחראי לקהילת חיים עובדת – היה חד ולא פשוט לאיש מן המצטרפים. מרדכי התמודד עם אתגר חדש זה בנחישות ובאומץ, תוך שהוא מלמד ומחנך את כל מטפלו בהתמדה וללא לאות (היום אולי היו אומרים: ובאסרטיביות לא קטנה...) כיצד להגיע אל לבו ולהתקרב אל סוד ישותו האמיתית, השלמה. עם כל חבר חדש שנקלט, עם כל ילד חדש שנולד, עם כל עובד חדש שנחת (וותיק שעזב...) – התרחבה ונפתחה תודעתו, התעצבה והתבגרה אישיותו, בתהליך איטי אך יציב, שנתמך גם במעבר מתעסוקה בבית המלאכה התרפויטי ובטיול אחה"צ אל ייצור נרות, צביעת משי ועבודה במכבסת הכפר.

בסתיו 1989, בהיותו בן 27, היה מרדכי על סף המוות, אך כוחותיו עמדו לו והאנשים הקשורים עמו, אותם תזמר ותזמן כבדרך נס, הצליחו להצילו ולהעניק לו עוד שנים רבות של גדילה והתפתחות מבורכת. האשפוזים הרבים להם נזקק במשך השנים ופציעותיו הרבות בשל נפילותיו, לא שברו את רוחו וגופו; תמיד חזר במהירות להומור הכובש, לחיוך המקסים ולערנות האוהדת כלפי כל הסובב אותו.

מרדכי שר וזימר כל מנגינה בדיוק מדהים כבר לאחר שמיעה ראשונה, ולא שכחה לעולם (אשר למלים, היה גמיש יותר, פתוח לשינויים ותוספות...). כאשר נפגשנו לראשונה ב-1985, לאחר שהותנו בת חמש שנים בבריטניה, היינו די מנותקים מן המוסיקה העכשווית בארץ, ומרדכי דאג לעדכן אותנו במהירות בעזרת 'אם תזכרי אותי סיוון', 'מה הדאווין שלך' ושירים רבים אחרים. בקונצרטים הרבים בכפר היה מאזין נלהב, ולעתים – כאשר נשמעה צרימה כלשהי, חוסר תאום רגעי בין הנגנים או חס וחלילה זיוף קל ובל יגונה – מיד אפשר היה לחוש אותו נע באי נוחות בכיסאו וממלמל בשקט הערות ביקורתיות למדי...

למרות שהיה להם מחנך קפדן ובלתי מתפשר, שלעתים מזומנות ייסר אותם 'בשטים ובעקרבנים' ושפך עליהם את חמתו בזעם 'מקראי' בשל חוסר ניסיונם, דרישותיהם המופרזות או התרשלותם בבצוע מידי של כל רצונותיו ומצוותיו, כל מטפלו נקשרו אליו קשר עמוק, והכירו לו תודה נאמנה על הדרך הפנימית שעשו בזכותו. כך במשך השנים הוא ביסס את מעמדו כמרכז-לב, נותן ומקבל כאחד, לכל אלה שבאו במגע קרוב עמו: המשפחה והידידים, אנשי בית אליהו, קהילת הבית, אנשי הכפר והעובדים הרבים, שבינתיים התפזרו ברחבי העולם (חלקם יושבים עמנו כאן הערב).

היחלשותו הפיזית והירידה בתפקודו של מרדכי בשנים האחרונות לא הקהו את שמחת חייו רבת ההומור, את אהבת הבריות שלו ואת תום הילד שבו, ששבו את לב כל מיודעיו. במשך שנים רבות נהנה מבריאות טובה, ממעורבות פעילה ובוגרת בחיי הכפר ומחופשות מפנקות עם משפחתו החמה והאוהבת, בחיקה גם בחר לסיים את

להעבירו למעון סיעודי עם צוות סיעודי צמוד "סביב השעון". בסתיו האחרון התבשרנו על פטירתו. שלמה הטביע את חותמו עמוק בחיי הכפר והבית, ואין כמעט יום שעובר בלי ששמו מוזכר. נדמה כי דווקא מותו גרם לנו להרגיש כאילו, במובן מסוים, הוא שב אלינו וכי נוכחותו מורגשת ומלווה את חיינו ועבודתנו בתודעה חדשה.

צבי דביר

בית הספר נטע ארז

בראשון בספטמבר הבא, תפתח בשעה טובה כיתה א' של בית הספר "נטע ארז". היוזמה לפתיחת בית הספר זוכה לתמיכת עיריית באר שבע. כמו כן פועל צוות ההקמה לקבלת אישור משרד החינוך (ד"ח דברת אינו מקל את המלאכה). אור לכך בימים אלה נעשים מאמצים גדולים מאד להדבקות קצב השעון המתקתק, כדי להביא לפתיחת כיתה א' בזמן.

בד בבד עם האפשרות לפתיחת בית הספר, המגיעים עם הרשויות גם מערימים קשיים טכניים ובירוקרטיים רבים. יוזמת חינוך ולדורף בדרום זוכה ליחס סקרני ואוהד מצד המקומונים בבאר שבע ולהתעניינות רבה של הורי הילדים, שבקרו בגני "נטע ארז" בארבע שנות קיומם. הורים נוספים, ששמעו על היוזמה לראשונה בערבי הסברה פתוחים, אף הם תומכים במסירות רבה במאמצים (ולפעמים במאבקים) לפתיחת הכיתה. אחד מן ההורים אף הביע עניין לתרום מבנים יבילים, שדרושים לכינון בית הספר החדש.

עוד אחד מתומכי היוזמה לפתיחת בית הספר הוא מר יעקב טרנר, ראש עיריית באר שבע. צוות ההקמה של בית הספר מקיים פגישות חוזרות ונשנות בלשכתו של טרנר, במטרה לצלוח את מערכת הסטנדרטים הסבוכה, שמציב משרד החינוך. מדובר במשימה שהיא לעתים תובענית עד מאד, וספק אם הייתה עולה יפה בלא מחוות הרצון הטוב של רבים מן הנוגעים בדבר, ביניהם גם נילי ברקאי מוועד ההורים של כפר רפאל ואשת החינוך שמחה בנאי ("אמא של אורנה").

שאלת מיקומו של בית הספר העסיקה וממשיכה להעסיק את צוות ההקמה. בתחילה דובר על שילוב כיתות בבית ספר קיים, אופציה שעד מהרה ירדה מן הפרק. מאוחר יותר עיריית באר שבע התכוונה להקצות לבית הספר קרקעות ב"חווה החקלאית" הצמודה לכפר רפאל, ולאחר מכן, עקב חוסר הבהירות בכל הקשור למיפוי המדויק של קרקעות החווה החקלאית, נבדקה האפשרות להקצות פיסת קרקע ממערב לכפר רפאל, בין הכפר לגן הזואולוגי. הכנות והתארגנות נעשים ממש ברגעים אלה, כשלנגד עיני העוסקים במלאכה תעמוד ביום מן הימים קריית חינוך, שתכלול בית ספר שלם על מבניו, סדנאותיו ומגורי מורים... הצעד הראשון בהגשמת חזון קריית החינוך, יהיה פתיחת כיתה א' במקום צנוע עם כ-25 ילדים (ההרשמה בעיצומה!).

צוות הקמת בית הספר משתדל לתמרן בים מטלות הקשורות להרמת פרויקט זה, וזאת בפרק זמן קצר מאד. חלקן של התרומות, שבהן זוכה עמותת "נטע ארז", ושל התמיכה האנושית הרבה הוא גדול מאד. צוות המורים לכתה א' מונה כרגע מורה כיתה, מורה לאוריתמיץ

חיי. ביום שבת, כ"ט בחשוון תשס"ה, 13 בנובמבר 2004, החזיר לעפר את גופו הגשמי, אשר השלים את תפקידו בעודו זקוף ובר תנועה למרות כל שעבר עליו, ויצא לדרך חדשה, הנסתרת מעינינו, אך כה קרובה ומוחשית ללב כל אוהביו.

אנו נושאים אותו בלבנו באהבה רבה, מלווים אותו בדרכו ואסירי תודה על נוכחותו העוזרת, מחזקת ומעודדת את כולנו יום ויום ושעה שעה, עד עולם.

יפתח בן-שלום

שלמה קשי ז"ל

שלמה קשי נולד באיראן ב-1948. הוא הגיע לכפר ב-1983 ובגיל-35 הצטרף לבית דביר. בהיותו החבר הראשון שבא מביתו ולא מ"בית אליהו", יכולנו להבחין בהבדלים ניכרים בינו לביןם. מחד גיסא חסר לו שפע התרבות שהיה נחלתם של ילדי בית אליהו, אך מאידך גיסא החיים מחוץ למוסד הקנו לו יתרון בעצמאות.

בהגיעו אלינו פגשנו צעיר חייכן וטוב לב, שרצה להוכיח את יכולתו ואת כוחו. ואכן, הוא עבד במרץ רב בגינון. אוצר המלים שלו היה דל ביותר ואת החסר היה משלים במחוות ידיים מלאות הבעה. במהלך הזמן גדל אוצר המלים שלו וכשרון המימיקה שימש אותו גם לחיקויים, לשמחת ליבם של המתבוננים. עד מהרה הוא תפס מקום מרכזי בחיי החברה בבית ובכפר, כיאה לבן מזל אריה. בעקבות מגבלה גופנית, שהלכה והחריפה, הוא עבר לעבוד במאפיה ואחר כך בבית המלאכה לעיבוד מזון.

בראשית שנות ה-90 עבר ניתוח אורטופדי מסובך, שסיכן את חייו ואת כושר תנועתו. הוא שב אלינו ללא יכולת תנועה ו"ללא סיכוי ללכת שוב על רגליו". כך אמרו מומחי בית לוויןשטיין, ובכל זאת, אולי כנס רפואי, הוא חזר להתהלך לאחר תקופת שיקום ארוכה. בכל אותה תקופה, שהייתה קשה ורבת ייסורים, הוא שמר על חיוכו הזוהר ועל חוש הומור. לא נשכח את התמונה הקשה של שלמה שוכב בבית חולים במצב של מתיחת עמוד השדרה, עם משקולות וברגים מוברגים לגולגולתו, עד שיחליטו הרופאים מה לעשות בו. גם אז לא איבד את האופטימיות האופיינית לו ואת מבקריו ההמומים היה מקבל בחיוך גדול ומתעניין בשלומם של אנשי הכפר.

מצבו הבריאותי הלך והחמיר במהלך השנים והוא נזקק לאשפוזים רבים ולטיפול צמוד. במהלך השנה האחרונה לשהותו בכפר שלמה לקה גם באלצהיימר ונאלצנו

ומלאכת יד ומורה למוסיקה. עדיין חסרים מורים לאנגלית ולערבית. הצעות, תרומות וקשרים עם תורמים אופציונליים – יתקבלו בברכה רבה.

אבישי פיש
מורה למוסיקה

פורים

אומרים: "משנכנס אדר מרבין בשמחה", אפשר לומר זאת גם אחרת "משנכנס בשמחה אדר מרבין...". נותרת השאלה במה מרבין? בכפר רפאל קודם כל מרבין בדיונים. תחילת מתדיינים מתי בכלל אפשר להתחיל לדבר על פורים ואז מגיע הרגע המכריע שצריכים להחליט בו על הנושא. זהו רגע דרמטי במיוחד ויש לו השפעה הרת גורל בכל הנוגע למה שיתחולל בקרבנו בשבועות שלאחר קבלת החלטה.

השנה בחרנו לחולל וכיד הדמיון הטובה עליו, כל בית יצר ריקודים – במובן הרחב של המילה. כמו בכל תחום אחר בכפר, גם המושג ריקוד קיבל משמעויות המיוחדות בעיקר לבני המקום. בית בן שלום הצליח לשכפל את חנה ובדמותה יצרו את ריקוד אם הבית, שעסק בתהליך הכביסה ובעשיית קניות. לרגע היה קשה לזהות את ה"חנה" המקורית, מאחר שלכולן הייתה צמה בצד וחצאית, בדיוק כמו זו שהיא השתמשה בה אתמול. היה קושי מיוחד להשוות ל"מקור" מכיוון שהיא (המקור) הייתה עם שיער כתום ובמכנסיים עם הרבה כיסים. בית טלקר פרצו לבמה בריקוד ספרדי סוער (הפקת מקור בהשתתפות מיטב הרקדנים) ובית דור, בלבוש צנוע במיוחד, העלו ריקוד מעגל בנוסח נערי הגבעות, רגע לפני יציאה לפעולה נועזת בצמתים. בבית קורנפלד התקיימה חתונה הודית חגיגית. לשמחתנו הם שכחו את נחשי הקובריה בבית. בבית דביר בלט נגן כלי הנשיפה שהוביל את התזמורת, אשר נגינתה רבת ההשראה אפשרה ריקוד מלכותי ביותר. בבית יואל הייתה בעיה: מסיבות שונות השמורות במערכת תושביו פספסו את הישיבה המכרעת בנוגע להגדרת נושא החג ובמקום ריקוד הביאו קרקס. הם התמרמרו כשהעירו להם על החרגה מהנושא והעלו כמה טיעונים: מוסיקה הייתה? הייתה! כניסה במעגל הייתה? הייתה! יציאה במעגל הייתה? הייתה! לכן סוכם שזה היה ריקוד קרקסי. כרטיסים עדיין אפשר להשיג בקופת הכפר. בית מדר ידוע ברצינותו וגם בפורים בחרו להכין הופעת אוריתמיה, אלא שלעובדים יש את הקצב שלהם ומופע האוריתמיה המאופק (ביידיש!) הפך לריקוד דיסקו סוער. לסיכום, הרבינו בשמחה ובריקודים עם כניסת החג, אך לא פחות מכך עם סיומו.

מיכל יואל

עצרת החיים בכפר

לכתוב על חיי הכפר זו משימה לא פשוטה. קשה להתבונן במה שצבר עלינו, קשה לחשוף על זמן שבו האנשים פה לא היו חלק ממנו, זמן שבו 7:00-13:00 ו-16:00-21:00 לא הייתה עצרת חיי.

החיים פה שינו אותי מאוד. הצבודה הבית טלרקר והלימודים בסמינר הוסיפו ושינו, נתנו מתנות ואתגרים.

לצבוא פה משמח להיות על הקרקע. כל הזמן מישהו קורא לך לחזור מהחלומות ומההרהורים ולהתחיל לפעול. הרבה פעמים הקול הזה היה דני (צדו, נו, צדי יסודי, צדידידידה וכו') לפעמים זה האוכל שכתב נשרץ הזמן הבישולים.

בנוסף לצבודה הבית עצמתי במהלך השנה האחרונה בארץ. פה למדתי את המלאכה היפה של הפיכת חוטים לבד אבא עם למדתי איך ומתי לצבוא. לא תמיד החברים מצונינים בצורה של, לפעמים הם מצדיקים להתאמץ ולפתור בעצמם את התקלה, ואז צריך לסתת ולהתבונן, לחכות ולשמוח כשמצא פתרון או לבוא לצבוא כשהמצב מציב למי שנתן. לחילופין היו זמנים שנקראתי לצבוא ללא צורך, האורז יכול לפתור את הבעיה ואז יש לצוד, לתמוך ולכוון.

נדבק נוסף בחיי הכפר היו הלימודים בסמינר. יום שני שבוע נהייה ליום הנשימה בשבילי. יום שבו אני יכולה להסתכל על עצמי, על צמיתי בכפר ועל החיים בכלל. כמו להיות על הר גבוה להתבונן על מה שמתרחש סביב למוט ולינסוט צמקות. הסמינר צבר לי מאוד להבין את עצמי ובייחוד את מערכת היחסים שלי לאט לאט נרקמה ביני לביני דני.

מחיינתי דני היה מנה ציקרית בארוחת השבוע הזו (אט כי אט קינוח מתוק). הוא לימד אותי את כוחה המרפא של האהבה. להיות בנוכחותו של דני זה להיות 100% נוכחתי, הוא לא מסתפק בפחות, והוא לא יוצר צד שאני אהיה. למדתי איך לאפשר לו את המרחק, שהוא לקוק לו, אבא לא לזוטר על המרחק שלי או על האחרים הבית, מתי הזמן לשירה ומתי זמן השקט.

אני רוצה להודות לכל מי שליווה אותי בכפר. תודה לדני שאפשר לי ללמוד ממנו. תודה לבית טלרקר שהיה לי כבית. ולכל אנשי הכפר שסיקפו לי צד וצוד צדיים של עצמי.

תודה

צדי כהן

מתנדבת מבית טלרקר

בית נופש באשקלון (בית-קרני)

כמדי שנה אחרי חופשת הפסח, כל משפחה עם כל חבריה יוצאת לכמה ימים לבלות בבית הנופש של הכפר באשקלון. אמנם לא קל להחליף את השגרה בחופש, אך גם זה מאד חשוב לחברים שלנו ולנו. הבית באשקלון בנוי בצורה מרווחת ונוחה ונותן לנו אפשרות לחוות חופש

בלי להרגיש צפוף מדי. הים, האוויר הנהדר והאווירה שנוצרת בחופש, האוכל, הטלוויזיה, המרינה, והטיולים גורמים לימים האלו להיות מאד מיוחדים לכולנו. (בהמשך שני קטעים מחוויות החברים).

ארנון דור

אקלאון

ביום רביעי נסענו לאקלאון. וראינו טלוויזיה ופצצה אכאנו בחוף ואז בא אבא של דורית ואט כל המשפחה, וצפו על האש נקניקיות וקפה. ולבסוף אכאנו מרשאלו. ביום חמישי נסענו ליט, ישאנו בחוף, ואחר כך לבשנו כדד-יט ונכנסנו ליט עם רותם, צנווה, ולייב. וכשיצאנו אז חזרנו חזרה הביתה. ישאנו בחוף ואז צאינו להתרחץ, להתלבש ושוב פצט אכאנו בחוף אוכל טעיט. וביום שישי נסענו למסעדת אסא ואכאנו אוכל טעיט ואט שתינו מיץ.

מלכה טטניו (בית דור)

על אקלאון

ראינו טלוויזיה, טיפנו לחופי היט. ישאתי על החוף וראיתי הרבה אנשיט. אבא של דורית צעה נקניקיות על מחליט. וראיתי צבאי ומאד מחתי לדבר איתו. לבסוף בדרך לכפר אכאנו מסעדת אסא אוכל טעיט.

צודד בר-סנה (בית דור)

אותנו ותומכים בנו כתמיד, בחום.

לציפורה גינזברג ובניה: הממשיכים לדאוג ל"צרכי החגים": סופגניות, אוזני המן ושאר מטעמים. ותודה מיוחדת מצוות המתנדבים מחו"ל על הפרחים לחג המולד.

לכל ההורים: על המנויים השנתיים לקנטרי קלאב ולסינפוניטה.

לרות מוסימן: שממשיכה להתרים במרץ את ידידי "בית אליהו", למען כפר רפאל!

למשפחת בריל ממושב עשרת; **למשפחת ברקאי**, ההורים של דני; **לגידי בראון ומשפחתו:** שאפשרו לנו לערוך בזאר של תוצרת הכפר בביתם וכך עזרו מאוד בקידום המכירות שלנו.

לרות בוסקילה: שמתנדבת יום בשבוע בבית-המלאכה לאריגה.

ולאינגריד: שמגיעה אף היא יום בשבוע, לעזור בהתנדבות בבית המלאכה למשי.

ליצחק דמרי: הנגר שמבצע עבורנו עבודות נגרות בהתנדבות.

ללאה ואריה וולק: הוריו של עומרן, שבתמיכתם המקצועית רדינו השנה הרבה דבש נהדר מהכוורות.

לאקורדיוניסט **גידי** מתל אביב: שלווה בשמחה רבה את שירתנו סביב המדורה בל"ג בעומר.

והרבה תודות לכל המלווים אותנו בדרכנו בחום ליבם!

בהצלחה **לגל**, שמצטרף למעגל הורי הבית, אחרי שובו לארץ מסקוטלנד, שם למד חינוך מרפא ותרפיה במוסיקה.

בהצלחה **לקרון**, שגם היא מצטרפת למעגל הורי הבית, אחרי כ-7 שנים של עבודה ופעילות בכפר.